

MEDNARODNA OTROŠKA DIGITALNA KNJIŽNICA*

Zbirka sodobnih in klasičnih zgodb čaka na bralce na International Children's Digital Library (ICDL), online knjižnici, ki zagotavlja dostop do najboljšega na področju mladinske literature z vsega sveta. Akcija, pustolovščine, pravljice, igre, poezija, pesmi, znanstvena fantastika, fantazija in mladinski romani so med deli na ICDL, www.icdlbooks.org.

ICDL zbirka vsebuje 275 knjig v 25 jezikih, skeniranih od prve do zadnje strani. Z računalniško in medmrežno povezavo lahko bralec najde knjige iz Hong Konga, Japonske, Finske, Švice, Nemčije, Jamajke, Argentine, Pacifiških otokov, Nove Zelandije, Mehike, Irana, Palestine, Izraela in drugih. Do 2006 ICDL predvideva, da bo imela v svoji zbirki 10.000 knjig v okrog 100 jezikih.

V ZDA in po svetu je dostop do različne multikulturne literature omejen kljub najboljšim prizadevanjem knjižničarjev, učiteljev in staršev. Finančna sredstva so navadno nezadostna za nakup različnih zbirk za današnjo populacijo tako v ZDA kot po svetu. V šolskem letu 1999–2000 je bil povprečni izdatek za knjige na osnovnih šolah v ZDA 8.44 USD na učenca, kar je manj kot polovica stroškov za eno samo trdo vezano slikanico. Poročila knjižničarjev z Danske, Rusije, Kazahstana in Nizozemske kažejo, da so knjižnice pomemben sestavni del osnovnih in srednjih šol, vendar delež proračuna omejuje njihove zmožnosti, da bi imele vrsto gradiva, potrebnega v današnji globalni družbi. Najbolj je potreben hiter dostop do gradiva v različnih jezikih.

Petletni raziskovalni projekt ICDL ponuja otrokom po svetu nov dostop do mednarodne zbirke knjig v različnih jezikih.

ICDL projekt ustvarja z upoštevanjem zmožnosti in obetov interneta obsežno zbirko digitalizirane mladinske literature, ki je prosto dostopna vsem uporabnikom.

Nacionalna znanstvena fundacija ZDA (US National Science Foundation oz. NSF), Inštitut za muzejske in knjižnične servise Univerze Maryland (Institute for Museum and Library Services oz. IMLS) ter Internetni arhiv iz San Francisca (Internet Archive) www.archive.org so skupaj ustanovili ICDL, za kar so namenili tudi del prispevkov za raziskovanja. ICDL je začela delovati novembra 2002 v Kongresni knjižnici (Library of Congress).

Na Univerzi Maryland so se lotili inovativnega pristopa. Raziskovalci s področij računalništva, informatike, izobraževanja, umetnosti in psihologije delajo skupaj z otroki (od 7 do 11 let) pri oblikovanju ICDL softwara. Otroci delajo dvakrat tedensko med šolskim letom in dva tedna intenzivno poleti.

Internetni arhiv (The Internet Archive) skupaj z Univerzo Maryland razvija strategijo ICDL zbirke. Naloga Internetnega arhiva je zagotoviti dostop do čim obsežnejše zbirke mladinske literature, pri čemer morajo biti zaščitene avtorske pravice. ICDL namenja veliko pozornost zagotavljanju in varovanju pravic imetnikov licenc.

ICDL je ustanovila enajstčlanski kuratorij svetovalcev, ki pomagajo pri izboru primernih knjig iz ZDA za ICDL. Vanj so vključeni izkušeni bibliotekarji z univerz, šol in splošnih knjižnic. Svetovalci izberejo najboljše otroške knjige, ki so na voljo v ZDA. Izbor vključuje nagrajene knjige in znamenito klasiko.

* Povzeto iz revije *Bookbird* 2004, št. 2: Jane White, Jessica Anthony, Ann Carlson Weeks, Allison Druin: *The International Children's Digital Library*.

Ilustracija Mojce Osojnik (*Polž Vladimir gre na štop*, 2003)

ช้างร้อง: +
แฉะแฉะ
(chang rong: PRAEN)

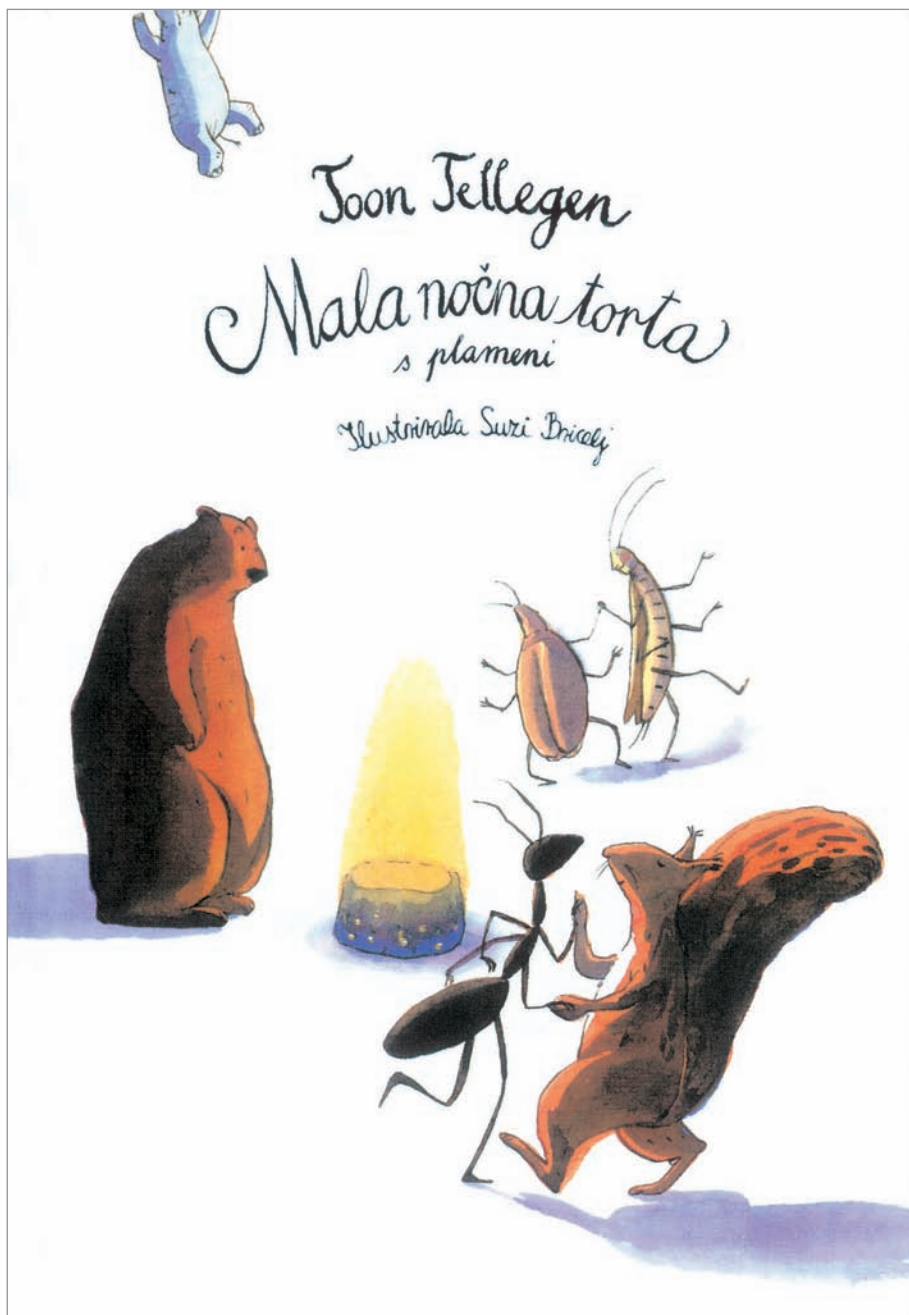
Elevant kriiskab:
KRII

Слонът реве:
ТУУ
(slonat reve: TUU)

Tembo analia:
TOOTS

Ilustracija Lile Prap (Mednarodni živalski slovar, 2004)

Ilustracija Suzi Bricelj (*Mala nočna torta s plameni*, 2004),
dobitnice Levstikove nagrade v letu 2005

ANNUAL 2005

BOLOGNA · ILLUSTRATORS OF CHILDREN'S BOOKS

Ilustracija Maxa Velthuijsa, dobitnika Andersenove nagrade za leto 2004,
na naslovnici kataloga z bolonjske razstave ilustracij

Kuratorij pomaga tudi oblikovati kriterije za selekcijo, ki so osnova za ICDL standarde in prakso. Pomembno vlogo pri oblikovanju ZDA zbirke za ICDL je odigrala tudi Kongresna knjižnica. Ta je izbrala in digitalizirala okrog 100 historičnih knjig in si zadala, da bo digitalizirala v naslednjih štirih letih še po sto knjig na leto. Izbor svetovalcev in ICDL kriteriji za selekcijo so na ICDL spletni strani www.icdlbooks.org

Razvojna strategija ICDL zbirke daje tudi poudarek dvema skupinama. Prva in primarna so otroci stari od 3 do 13 let in pa knjižničarji, učitelji, starši in skrbniki, ki delajo z otroki te starosti. Druga skupina so predstavniki Mednarodne zveze za mladinsko književnost (International Board on Books for Young People oz. IBBY) in drugih organizacij, ki zbirajo, proučujejo in promovirajo mladinsko literaturo.

Razvojna strategija zbirke ICDL je tudi mednarodno povezovanje in pridobivanje informacij o knjigah, ki odražajo pomembno otroško literaturo vsake države, tako historično kot sodobno. ICDL se v državah povezuje z relevantnimi institucijami, z nacionalnimi knjižnicami, nacionalnimi sekcijami IBBY in drugimi nacionalnimi organizacijami, kot so Finski institut za otroško literaturo (Finnish Institute for Children's Literature) in palestinski Tamerjev državni institut za izobraževanje v Ramallahu (Tamer Institute for Community Education), s

pomočjo katerih oblikuje zbirko. Nadejajo se, da bo s pomočjo tega sodelovanja zbirka ICDL naraščala in dosegla svoj cilj, 10.000 kvalitetnih otroških knjig.

Ena od najpomembnejših povezav ICDL projekta je povezava in sodelovanje z Mednarodno mladinsko knjižnico v Münchnu (Internationale Jugendbibliothek oz. IJB) pri pridobitvi dovoljenj za digitalizacijo naslovov iz letnega kataloga *White Ravens* (Bele vrane) ki ga izdaja IJB. ICDL in IJB sta sodelovali pri nastanku baze podatkov knjig iz *Belih vran* od leta 1994. Ta baza podatkov bo prosto na voljo na spletni strani ICDL in IJB.

Z dosedanjim sodelovanjem je ICDL pridobila knjige iz nacionalnih knjižnic iz Finske, Rusije, Ukrajine, Hrvaške, Srbije, Nove Zelandije, Avstralije, Švice, Egipta, Hong Konga, Kongresne knjižnice ZDA in še nekaterih. V povezavi s Svetom za otroške knjige ZDA (US Children's Book Council) sodelujejo z ICDL tudi nekateri založniki po svetu.

Posamezniki, ki so ICDL poklonili svoje knjige, so pisatelji Ana Maria Machado, Gerald Mc Dermott, Thacher Hurd in Alma Flor Ada ter ilustratorji Leo in Diane Dillon in Sara Iravani Kahn.

Število obiskovalcev spletne strani zelo narašča, od začetka septembra 2003 jih je že preko 60.000. Med najbolj iskanimi kategorijami so: starostna stopnja, jezik, vsebina in žanr.

Tanja Pogačar

RAZSTAVA KNJIG ZA MLADE S POSEBNIMI POTREBAMI V BOLOGNI

»Pomembne knjige za mlade s posebnimi potrebami« je projekt IBBY dokumentacijskega centra za mlade s posebnimi potrebami (The IBBY Documentation Centre for Young People with Disabilities, Sandvika, Norveška), ki ga

vodi Heidi Cortner Boiesen. Vsaki dve leti je narejen nov izbor knjig za mlade in o mladih s posebnimi potrebami. IBBY je podprl ta projekt z namenom, dati možnost tudi mladim s posebnimi potrebami, da uživajo ob knjigah kot vsi